

ՕՐԱԳԻՐ ԶՄԻՌՆԻԱՅ

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ԲԱՆԱՍԻՐԱԿԱՆ ԵՒ ԱՌԵՒՏՐԱԿԱՆ

ԵՐԵՎԱՆԻ ՄԻԵՐՈՐԴ ՏԱՐԻ

ԶՄԻՌՆԻԱ ԸՆԴԱԲԱԹ 19 ԴԵԿՏԵՄԲԵՐ 1870

ԹԻԻ 899

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ

Երեւոյնքէն առիւտէ յորմէ հետէ Գարիկ մայրաքաղաքը խոտիւ պաշարուած է գերմանական բազմաթիւ զօրադնդերէ. բայց և այնպէս զաղղիացիք դիւցազնական հայրենասիրութեամբ դէմ կը դնեն թշնամույն առանց անձնատուր ըլլալու խորհուրդը փախերէն անցնելու. Այս վեհաձեռնական ընդդիմութիւնը՝ որ անշուշտ առանց մեծ նեղութեանց և բազմաթիւ զոհողութեանց չկրնար ըլլալ յաջող վախճանի մը արժանի է. և այս վախճանին վերայ ոչ սակաւ վստահութիւն ունի Գարիկի կառավարութիւնը, եթէ հաւատարմութեամբ ըլլալով զաղղիացի լրագրաց հրատարակածներուն և յիշեալ մայրաքաղաքէն ըստ յորանկաց յիշուած 6 ամսաթուով զրուած հետեւեալ նամակին.

«Գարիկի բնակչաց կացութիւնը խիստ հանդարտ և միանգամայն խիստ զործունեայ է: «Կեցցէ՛ հասարակացեան թիւն»՝ աղաղակները անդակաւ կը լսուին փողոցներուն մէջ, և կառավարութեան հայրենասիրական մէկ յայտարարութիւնը ամեն սիրտերը միաւորեց: Դնչեալ զիշեր կառավարութեան ըրած մէկ նիստին վրայօք մանրամասն տեղեկութիւններ ստացայ՝ որոնք ուշադրութեան արժանի են: Բնութիւնը ընդհանուր զօրապետ մօտի տը Մոլթը մարաշխատէն երէկ կէս զիշերին նամակ մի հասաւ. հետեւեալ թիւնը զօրապետը անմիջապէս ի խորհուրդ հրաւիրեց իւր պաշտօնակիցները՝ նոյն նամակին պատասխանը որոշելու համար: Կառավարութեան անդամներէն մէկը՝ մօտիւ Լընէսթ Բիքար, խորհուրդ տուաւ, կըսեն, թէ պէտք է օգուտ քաղել ար Մոլթը գօրապետին առաջարկութիւնէն և ի բանախօսութիւն մասնէլ հաշտութեան վրայօք, եթէ պատուաւոր կերպիւ կրնայ ըլլալ: Մօտիւ Բիքարին այս խորհուրդը իւր պաշտօնակցաց վերայ տալու որոշութիւն մի ըրած կերէնէր, երբ թիւնը զօրապետը բերանը բանալով իւր սովորական ճարտասանութեամբը հասկցուց ժողովոյն՝ թէ ար Մոլթը զօրապետին նոյնիսկ առաջարկը:

ԲԱՆԱՍԻՐԱԿԱՆՔ

Բեգերասլորէն նայազգի բազմամոռու ծերունի մը նետեալ ոտանաւոր պատուական աշխատասիրութիւնը յուրարկած է մեզ ի հրատարակութիւն:

ԻՐԱՆԱՆՈՂՈՒԹԻՒՆ

Քարոզողութեանց Հ. Քերթիքի ի խոստանցուող առ սիրելի եղբարս ազգին Հայոց, պատասխանեօք հայազգի ծերունու առ համալուսն Հ. Քերթիքի:

Մի տար անդամին պատասխանի ըստ նորին անդամութեան՝ զի մի եղբայր նմանող նմին. այլ տար նմա պատասխանի, զի մի յուսն անձին իւրոյ երեւեցել խնամտուն: Առաջ. իղ. և:

Լէր Իրաւախօս ընդ ոտմի բուն վաղապօյն՝ մինչդեռ իցեա ընդ նմա ի ճանապարհի: Մատ. է. 25:

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ

Ընդ վայր պարպատին ունկանք որսորդաց, Յորսալ խորաստոյ վայրաց յուրակաց, Նանիր գիշերի Պետրոս վաստակեաց, Մինչեւ տերուանոյն ազգեալ հրամանաց:

ՊԱՏԱՍԽԱՆ

Ընդ վայր նշմարեն աչք քո պատասխան, Իրք ի պարպատմանց յուրական որսորդաց, Հին են ծակք մաշած, և ոչ ի ձկանց, Այլ յետ զորանորոյ կրծկալք ի միանց, Անխաղից զլուս Պետրոս սխալեաց, Զի միշտ ի ձախ կոյս զուգահեռ իւր ակեաց, Զաղկաց ի նա ձայն Պրիկչին հրամանաց, Եւ անաստ թող զիւր ջուր ձկնորսաց, Զայսպէս և ցերեկ այն՝ ձկնեցան,

Կուրծիւնը կապացուցանէ որ Բնութիւնը կը զգայ թէ իւր կացութիւնը կրնայ վտանգի մէջ լինալ և ձախորդ վախճան մի ունենալ թշնամի երկրին մէջ ձմեռ ժամանակ. թէ յիշեալ զօրապետին նպատակը՝ Գարիկի բնակիչները վհատեցնելէ գերմանական մեծ յաղթութիւն մի ծանուցանելով՝ որ դուրսէ չափազանցութեամբ անուամբ է, թէ այս պարագային մէջ եթէ հաշտութեան վրայօք բանախօսութիւններ բանալք, պիտի պարտաւորիք մեծ ամեծ զոհողութիւններ ընելու, թէ Վաղղիան ամեն կերպիւ շահաւոր պիտի ըլլայ պատերազմը շարունակելով՝ մանաւանդ որ դաւաճանքէն օղնական զօրապետը հասնելու ժամանակը մօտեցած է, թէ Գարիկ մայրաքաղաքը կրնայ տակաւին երկար ժամանակ զիմանալ, թէ պատահած ձախորդութեանց կրնան յաղթութիւններ յաջորդել: Վերջապէս թիւնը զօրապետին յառաջ բերած պատճառները կառավարութեան բոլոր անդամներէն ընդունուեցան, և միաբանութեամբ որոշուեցաւ շարունակել զպատերազմը ամենայն զօրութեամբ:

Մտոյդ կերէի թէ Գարիկի զօրաբանակէն քանի մը անգամ կրկնուած մասնաւոր յարձակումները քիչ կամ շատ փաստ հասցուցած են գերմանական պաշարող զօրապետաց, այսու ամենայնիւ ոչ նուազստոյգ է նաեւ թէ զաղղիացիք որոշել յաղթութիւն մի չունեցան, թէ Գարիկի պաշարման գիծը ամենին չվատուեցաւ և վերջապէս դաւաճանքը մինչև յայսօր չկրնայ օղնական զօրապետը յուղարկել ի Գարիկ ինչպէս որ կը յուսար թիւնը զօրապետը:

Իրաց այս վիճակին մէջ, ըստ հասարակաց կարծեաց Գարիկի ընդդիմութիւնը չկրնար երկարել. որուն բնակիչները անօթութիւնէ ստիպեալ պիտի չուշանան անձնատուր ըլլալու. և դուրսէ յայնժամ հաշտութեան բանախօսութիւնները ձեռք առնուին և յաջող վախճան մի ունենան բարեկամական միջնորդութեամբ չէ՝ զոք մեծ տէրութեանց, որոնք իրաւունք կրնան ունենալ այս արինահեղ ստիպելի ճակատամարտին դաւարումը պահանջել պատերազմալ տէրութիւններէն:

Բայց ի լուրակաց ձուկն ո՛չ կալան,
Ի ցանց խղճալեաց միայն զորոք տնկան,
Զի յա՛ւ յա՛ւ նախն ո՛չ արկաւ ունկան:
Աղօտ շամանդաղ փաղփիւն պարծանաց,
Առեալ ի յաօք ի մեր ծնողաց,
Նա իսկ գողտրական շուք գոյն անսորդաց,
Քան քի պերճանալ ծուռեկաք ծիրանեաց:
Շամանդաղեալն փաղփիւնք մեր նախնեաց,
Ի զաւուտ եղբարց, քան յուժ քաջ րազկաց,
Ի կրկն արդեաց առ չուք նախորդաց,
Վաղղիին ի վիճ անձկով ծիրանեաց:
Առաք ո՛չ յոնիմ ըստ խորթ զաւակաց,
Այլ քաջ իրաւամբք բուն ժառանգորդաց,
Զկրկին խիւղի ձոխ զարդ մեր նախնեաց,
Կրծն և լեզու զաւանդ սուրբ ծնողաց:
Ո՛չ պնդիմ յօտար փառաւոր զօրանից,
Ոչ ծածկիմք ի ծաղ ծայրատ ծուռեկից,
Պողտրիկ պերճութիւնք փառաց փաղփիւնից,
Վա՛ղ աղօտացան օձին ի թիւնից:

Անդու անդադար ի ձայն ձեռքերեանց,
Ողբամ զանցատեալս ազգիս արամեանց,
Եղնակ եւ առաջ խորք այս գաւակաց,
Ի գուք սանկեղ ստուերաց կարծեաց:
Տեսնեմ յորք քո դանդաղելն կոծ լաց,
Որ կողողողին լայր փառն ոչխարաց,
Որք ի գալորիս մարգաց և հովտաց,
Կային ապոհով ի նորին ժանեաց:
Մի՛ էր և է՛ մեր Մայր՝ Իջմիածին,
Որոյ միշտ լեալ եմք որդիք հոգեծին,
Եւ այն եղբարց մեր օձուկն օձին,

Եթէ Լոնտոնի թայփլ օրագրին թղթակցին վէրսայլէն զբաներուն հաւատ ընծայելու ըլլամք, գերմանական պաշարող զօրապետաց կացութիւնն ալ վատանդէ ազատ չէ: Ահաւասիկ յիշեալ թղթակցին յայտնած կարծիքը:

«Համառօտիւ խօսելով՝ ես կը կարծեմ թէ Գարիկ մայրաքաղաքը պաշարող գերմանական մեծ զօրաբանակը արդէն վտանգաւոր կացութեան մը մէջ կը գտնուի և անհաւանական չէ որ սաստիկ ձախորդութիւն մի պատահելով իրեն, մոռցնել տայ Վաղղիացոյն՝ զգժբաղղութիւնները Սէտանի և Մէյի: Հարաւ և միանգամայն յաջողակ Բնութեան բերդապահ քաղաքաց անձնատուր ըլլալը, և կամեցան նուաստացնել զՎաղղիան յվերջին աստիճան՝ անոնց մայրաքաղաքը Գարիկն ալ ստնելով և դաշնագրութեամբ մը յափշտակելով զԹեոսեան զաւաւները, Բնութեանցիք կըսեն, շատ հաւանական է որ դառնապէս զղջան իրենց այս յարձակողական պատերազմին վերայ»:

Հիւսիսային դաշնակցութեան ազգային երեսփոխանաց ժողովը բացուելուն առթիւ, Բնութեանցիք պատրուէր յիշեալ գերմանական մեծ դաշնակցութեան խաղաղահասէ, երկար դաշնախօսութիւն մը ըրաւ. որուն քանի մը ըսածները արժան կը համարուէր յառաջ բերել: Երկրին վեհափառութիւնը նախ փառք կուտայ Լոնտոնի վասն մեծ ամեծ յաջողութեանց գերմանական հզօր զօրաբանակաց, որոնք տեղի ունեցան երկնային շնորհիւ և պաշտպանութեամբ. յետ այնուրիկ այսպէս կը շարունակէ իւր խօսքը. «Պատմութեան մէջ օրինակը չգտնուած յաղթութիւններով՝ զորս դիւցազնական քաջութիւնը գերմանական զօրաբանակաց և անոնց զօրապետաց յաջողութիւնը ի ձեռք բերին կամօքն Լոնտոնի, յիշեալ յաղթութիւններով կըսեմ, ետ մղուեցան յարձակումը զոր հաջողութեամբ մէջ Վաղղիան փորձ կը փորձէր ընդդէմ Վերմանիայ: Վաղղիացի ժողովուրդը այսօրուան օրս կատարելապէս համոզուած պիտի ըլլայ թէ այժմեան իւր զինուորա»:

Մշտալատ սիրով ակնունիմք դարձին:
Զեմք մեք խորթ զաւակ սուրբ Իջմիածին,
Կամ սահակալք ի գուք ստուերի մաւ անի:
Եւ ո՛չ զբռնեալն ի բնոյն ձիւթանի,
Համարիմք մասնեալ հաղից մահաճնի:
Անկան ոստուքեայք յիւրեանց մօր գրկաց,
Անաստ կրօնի սուրբ Հայրապետաց:
Ո՛չ եմք ոստուքեալք ի մօր մեր զրկաց,
Եւ ո՛չ սարսուռեալք կենսատու ի ստեանց,
Տիեզերական երկց ժողովոյ՝
Համախոս եմք Հայր և զբոյց սրբոյ.
Այո՛, կարէիր մայր անգամ կոչել,
Զոր յօձին ընտրեաց կոր քամակ հանգչել.
Այլ մեր մայր Հայր և Եկեղեցին,
Մեր անեալ նորին դայիւր սուրբ կաթին:

Ի ժանգ Նեստորի ըմպեն լճակաց,
Հոգեւոյն ոչ բղխել ի յերկուց անձանց.
Հայր ի յիւրեանց, որդի ի Հօրե,
Հոգին ի նոցանց սուրբ Գրիգոր ասաց:
Ո՛չ ի նեստորեան ժանտ ի լճակաց,
Այլ ի քրիստոսեան անմահ աղբիւրաց,
Ուսաք զՀոգւոյն ելումն ի Հօրէ.
Տէ՛ս յԱւետարանն՝ զընչ Յովնան դրէ:
Գրիգոր ո՛չ կարէր զընդդէմ ասանդել,
Եթէ ի նոցանց դայն զիտէր աղբել.
Ապա ի նանիւր է ի մէջ բերել,
Զոր նորա յայն միտ չեն լեալ կամք զրել:
Վարժին ի բանից Եւսեբիականց,
Յանձնի Գրիստոսի խառնիլ բնութեանց,
Ընդդէմ ժողովոյն Շիրակայ վանաց,

Հան զօրութիւնը՝ մեզի դէմ հանած զօրաբանակաց արուելէ ետեւ, անկարողէ մաքառիլ Պերմանիոյ միւս ացեալ զօրութեանց դէմ: Հետեւաբար կրնայինք իբրեւ ապահովեալ նկատել զհաշտութիւնը, եթէ մեր դրաշի այս դժբաղդ երկիրը այնպիսի կառավարութիւն մի ունենար՝ որուն անդամները հասկցած ըլլային թէ իրենց մասնաւոր ապագան անբաժանելի է իրենց հայրենեաց ապագայէն: Այսպիսի կառավարութիւն մի ամեն պատեհ առիթէ օգուտ պիտի քաղէր ազգին կամքը հարցնելու, (որուն դուրս անցած է ինքնաւոր իշխանութեամբ մը) և պիտի աճապարէր անոր դիւրութիւն տալ իւր երեսփոխանները ընտրելու համար. որոց խորհրդով որոշում մի պիտի ընէր Պաղդիոյ ներկայ և ապագայ դործոցը վերայ: Իայց վաւերական դրուածները՝ որք ձեր աչաց ներքեւ պիտի դրուին, պիտի ապացուցանեն ձեզ, յարգոյ Տեառք, թէ Պաղդիոյ այժմեան կառավարութեան անդամները չեն խղճար յուսահատական մաքառման մը մէջ ազնիւ ազգի մը զօրութիւնները զուր տեղը զոհել:

Թէպէտեւ Անգղիոյ լրագիրներէն ոմանք մեծ ընդդիմութիւն կը ցուցնեն Ռուսիոյ պահանջման համար ի մասին Սեւ Ժովուն ազատութեան, և իրենք թէ Սեւ Ժովուն (Բրիտանիոյ ստորագրութեամբը հաստատուած դաշնագրութեան մը շնորհիւ) անպատուութիւն կը բերէ անգղիացի ազգին, բայց և այնպէս Անտոնի ուրիշ լրագիրները այս դադափարին հակառակ՝ կը պնդեն թէ դաշնագրութիւնները յաւիտենական չեն կրնար ըլլալ և անոնց մէկ քանիին, որ և է պատճառաւ շնորհիւ ամենեւին անպատուութիւն չլինար պատճառեւ Սեւ Ժովուն (Բրիտանիոյ): Վէ համար թաղութեան կառավարութիւնը կերելի թէ այս կարծեօք է և խաղաղասիրական տրամադրութիւններ կը յայտնէ ի մասին կարողագրութեան այս խնդրոյն: Աւստրիոյ և Բրուսիոյ կառավարութիւնները՝ նմանապէս հակամետ են բարեկամաբար ըմբռնելու Ռուսիոյ պահանջումը, հետեւաբար տարակոյս չկայ թէ դեռ անստորագրութեամբ որ մտերմ պիտի դուրսուրէր, կըսեն, ի Անտոնի այս խնդրոյն կարողագրութեանը համար, յաջող վախճան մի պիտի ունենայ: Այսու ամենայնիւ կերելի թէ Ռուսիոյ կայսերական կառավարութիւնը անհոյ նստած չէ. այլ ընդհակառակն հարկաւոր զգուշութիւնները և զինուորական պատրաստութիւնները ձեռք առած է իւր ծովեզերեայ քաղաքները պաշտպանողական ամուր դիրքի մը մէջ դնելու, որպէսզի անպատրաստ չգտնուի ի դիպուածի պատերազմի մը: Վերոնշյալի բերդերը նոր թնդանթիւնով կամրանան և կովկասէն զօրաբանակներ կը փոխադրուին ի հարաւարդման Ռուսիոյ:

Ուր հարբ մեր փախչին յայդ մուր կարծեաց:

Յեւտիբախանց չէ տուեալ մեր բան,
Յանձին Բրիտանիոյ միանալ բոլոր թևոն
Աստուածամարդոյն. դիտ յիշդ հանրական
Սրբոյն Ներսիսի արժան պատասխան:
Նոյա առաւել յայտ էր Շիրակիւն,
Քան ինձ և կամ քեզ՝ ոտիս սրտուտարժան.
Հարբ քո այո՛ւ՝ վաղ ի փախուստ դարձան,
Սոյլ միշտ կարծեաց ի դուր նոր սուղան:

Ոչ որ առ նոսա ժառանգող փառաց,
Թեպետ ի սրբոց հասեալ դաս կարգաց.
Քանզի բոս սոցա ազգ մարմնաւորաց.
Համայն արգելեալք ի խիղք կայսրաց:

Չեն մեր սոյդ կարծիք վասն առաքինեաց,
Այլ միայն վասն իմ և քոյ նմանեաց.
Չի չէր իսկ արժան ինձ կամ քեզ կարծել,
Թէ Աստուորջին կարեմք դասակցել:
Այլ մինչ դաւանելիք թէ սուրբք ի փառս կան,
Եւ են բարեխօսք վասն մեր մարդկան,
Ընդէ՛ր էր զնոսա բանդել ի կայան.
Սիթի բանտարկեալք կացցէ՛ն փաստաբան:

Երգեն ի դասու գմարտիրոսաց,
Լինել դասակից երկնից հրեշտակաց,
Ի գալ ի պայքար լինին հակասաց,
Թե չէն են տուեալ վարձ առաքինեաց:

Անընդհատ երգելիք զմարտիրոսաց,
Թէ են դասակից սրբոց հրեշտակաց,
Եւ յայդմ մասին չենք լսալ հակասաց.
Չի եկեղեցւոյն պարզ է ասացուած.
Փայլին արդարոց դասք յարբայութեան,

Սպանիոյ ժողովուրդը վերջապէս յաջողեցաւ սահմանադրական արժանաւոր թագաւոր մի գտնելու. Վիկթոր—Ամանուէլ թագաւորին կրտսեր որդին բարձրաւ. Ասթի գութսը որ հազիւ թէ 26 տարեկան է, արդէն ի Մատրիտ հասած պիտի ըլլայ. ուր սովորական փառաւոր հանդէսները ընդնալէ ետեւ կառավարութեան սանձը իւր ձեռքը առնելով՝ պիտի աշխատի անշուշտ իւր նոր հայրենեաց բարեկարգութիւնը և բարօրութիւնը զարգայնել՝ աղատասիրական օգտակար օրէնքներ հաստատելով զործակցութեամբ ազգային երեսփոխանաց ժողովոյն:

ԱԶԳԱՅԻՆ

Ուշադրութեան արժանի լուրերին մի:

Ընդեաները կ. Պոլսոյ ազգային լրագիրք ոմանք հրատարակեցին, թէ Վարիզի Հայոց մատրան մէջ քահանայագործութիւն ընող Հիւնքեարայէնտիւնան տէր Զօհաննէս արժանապատիւ քահանայն՝ նոյն մայրաքաղաքին պաշարումը ի գործ չդրուած սաստիկ հրաման ընդունելու ոստիկանութեան վաղընփոյթ մեկնելու հանդերձ իւր ընտանեօքը՝ բաւական ապրուստ չունենալուն պատճառաւ: Սակայն ճանապարհորդութեան հարկաւոր ծախուցը համար ստակի կարօտ ըլլալով, յիշեալ խեղճ քահանայն հեռագրով դրամական օգնութիւն խնդրեց է, ըսին, կ. Պոլսոյ ազգային Վարչութեան, իբրեւ վաղեմի քահանայ Պալատու:

Կըսեմք այժմ թէ արժանապատիւ տէր Զօհաննէս քահանայն արդէն վերադարձեր է ի կ. Պոլսու իւր լծակիցով և իւր եօթը զաւակօք. բայց ճամբու ծախքը՝ որ 3—4000 Փրանքի, այսինքն 15—20000 դուրաշի դուար մըն է, ուսկից վճարուեցաւ: Արդեօք կ. Պոլսոյ ազգային սնտուկէն յուղարկեցաւ, թէ բարեբար ազգայինէ մը մարդասիրաբար շնորհուեցաւ: Հիշեալ ազգային լրագիրները ամենեւին յիշատակութիւն մը չըրին այս ծախուց ինչեղբարի հոգացուիլը. բայց և այնպէս տարակոյս չկայ թէ այժմեան նեղ և դժուար պարագայից մէջ յատուկ յիշատակութեան արժանի էր այսպիսի կարեւոր օգնութեան մը մատակարարութիւնը թէ ազգային սնտուկէն սորուած ըլլայ և թէ մասնաւոր անձէ մը շնորհուած: Ինչ է արդեօք այս լուրութեան պատճառը.
— Ընդ գիտեր. սակայն մեր կողմանէ պիտի աշխատեմք թէ կարելի է, իմանալ յիշեալ ծախուց որք շնորհուած ըլլալը և հոգ պիտի տանիմք հրատարակելու ի տեղեկութիւն բարեսէր հասարակութեան:

Էւ ճգնաւորաց պարբ. ի հոնգոտեան,
Մարտիրոք լինին պատկոյ արժան,
Վառեալ լապտերաւ պանծայ տուր իտան:
Ասեն՝ քե հոգիք ի վախճան կենաց,
Հանկայն ո՛ր լինին ի վատ յանցանաց.
Ձի առանձնական դատ մեն մի անձանց,
Ձուցի առ նոսա հետք յիշատակաց:

Չարմանք չեն թէ ձեր չէ տեսեալ ուրիշ,
Չայն զոր չէ խնդրեալ որպէս հարկ երբէք.
Ձի թէ զաշտ անգամ կամաւ կախուսիք,
Չարեւուն զոյս բնաւ ո՛չ տեսիլք:
Տես ի ժամագիրս մեր եկեղեցւոյ,
Եւ ո՛չ զոր Հոռոմ հանէ ի մառլոյ.

Մաղթանք և աղօթք վասն հանգուցելոյ,
Ձի՛նչ արդահատեն ի նպաստ հոգւոյ:
Այս տէր՝ հանգիստ և ողորմութիւն,
Կամ՝ զի՛նչ գտանելն է ընդ արդարոց.
Եւ կամ ի հոգին զթաղն սիրով,
Յաւուր գալստեան յիշեցն զորով.
Արժանի առնել թողութեան մեղաց,
Եւ աշխուղմանց հաղորդել փառաց:
Այո՛՝ չընդունիմք Լիւկաս, քաւարան,
Ո՛չ հոր դգալի, ո՛չ կերպ կերպ զհհհհհ,
Այլ թիկ, պահոց և ողորմութեան,
Նպատից մեամբ յօթեանս Հօր տան:

Մարմին բարեաւալ յարին տան ուսմաց,
Ուսումն ինքնաճանաչ նոր վարդապետաց.
Գնդ ո՛ր հաստատան անշուշտ պատգամաց,
Շատ է ճաշակումն յոյ հացին կենաց:
Ձի՛ք ի մեղ խտր աղատաց, ուսմաց,

Այցելութիւնք հոգեւոր հովուաց ի Գահիրէ:

Եզիպտոսի նորընտիր Յունաց Պատրիարք տէր Սփրօնիոս Ս. Արքեպիսկոպոսը արդէն ի Գահիրէ հասած ըլլալով, յիշեալ մեծ վիճակին Հայոց հոգեւոր Առաջնորդ դերաւ. տէր Ս. Եսրովմ եպիսկոպոսը փառութեան երթալ, յորմէ արտաքոյ կարգի պատուով և մարդասիրութեամբ ընդունուեր է: Յունաց պատրիարքարանէն 4—5 րոպէ հեռաւորութեամբ չորս խաւաղ և չորս քահանայ գիմնարներ են Ս. Եսրովմ սրբազանին. որ պատրիարքարանին դուր հասնելուն՝ վեց վարդապետք և երկու խաւաղ ևս ընդ յառաջ ելելով՝ ներս բերեր են զնա. իսկ երբ ստանալու ենք ի վեր կելլէր, երեք եպիսկոպոս գիմնարներ են Հայոց գերած: Առաջնորդին ու երկուքը աշնոր թեկերը մանելով և երրորդը առջեւ երթալով փառաւորապէս տարեր են զնա ի մեծ սրահ. ուր Հունաց սրբազան Պատրիարքը եղբայրական սիրով ընդուներ է զՍ. Եսրովմ Վերապատուութիւնը ու խիստ սիրալի ու երկար տեսակցութիւն ըրեր է անոր հետ. քանզի Եզիպտոսի Յունաց այժմեան Պատրիարքը՝ կ. Պոլսոյ Պատրիարք եղած ժամանակը, Ս. Եսրովմ եպիսկոպոսն ևս նոյն մայրաքաղաքին պատրիարքական փոխանորդն ըլլալով՝ ի վաղուց իրարու ծանօթ և իրարու հետ սերտ բարեկամ են եղեր:

Վերջի երեց աւուրց՝ ամենապատիւ տէր Սփրօնիոս Պատրիարքը փոխադարձ այցելութեան դայեր է Եզիպտոսի Հայոց Ս. Առաջնորդին. յորմէ բազում յարգանք ընդունուեր և ի վերադարձին՝ հայկազուն դպրաց թափօրիւ իջեր է ի սուրբ եկեղեցին մը. ուր անձայն աղօթք մի ընելէ ետեւ մեկներ է զոհ և ուրախ սրտիւ:

Եզիպտոսի մէջ այս երկու քրիստոնեայ ազգաց հոգեւոր հովիւներուն իրարու այսչափ եղբայրական սեր ցուցնելին՝ անշուշտ մեծ ազդեցութիւն պիտի ունենայ յիշեալ երկու ժողովրդոց վերայ. որոնք իրենց հոգեւոր գլուխներուն սիրալի բարեկամութեան օրինակ առնելով, իրենք ևս պիտի աշխատին իրարու հետ եղբայրական սիրով վարուելու. յորմէ թէ նիւթական և թէ՛ բարոյական շատ օգուտներ կրնան ծագիլ մեր ազգին՝ Փարաւոնեան երկրին մէջ. ուր Հոյն բազմաթիւ մեծահարուստ վաճառականք և եւեւ լին անձինք կը գտնուին:

Այլ սուրիանի կաթոլիկ ժողովրդեան նոր Պատրիարք ի Գահիրէ հասած ըլլալով, նոյն մայրաքաղաքին վաղեմի եղբայրսիրական սովորութեանը համեմատ՝ Ս. Եսրովմ սրբազանը անոր դարուստն ևս

Ի մերձիկ նոցա ի սեղան ընթերցաց.
Թէ յերկոտասանս իւր ո՛չ խորհաց,
Ո՞ր յանդիմանց մատիլ ալ կարծեաց:
Այո՛՝ ոսովիք մեր ի սուր խորհրդեան,
Հաղորդին Փրկչին մարմնոց և արեան.
Եւ ինքնահոռո չէ՛ այս սուր սեղան,
Յիսուս եղ ճիմն այս վարդապետութեան:
Ինքնահոռոք է այն ձեւ հաղորդին,
Յօրում թարց արեան մարմնոց հաղորդին.
Մարմին և արիւն իմ ասաց Որդին,
Զորս պատարադեաց ի փայտակերտին:
Մովսէս մատնոց ի մանանայն լիալ,
Սասց՝ այս է հայ յերկնից ձեղ տուեալ.
Այլ զի այն դուրս ք մահ ո՛չ խափանեաց,
Յիսուս ընդ այն դուր մարմին տալ ասաց:
Մովսէս դրածալն առեալ արեամբ լի,
Ասաց այս արիւն է՝ արիւն ուրախի.
Բայց ո՛չ մանանայն, ո՛չ ուրախ արիւն,
Ապահովեցին զմարդկան փրկութիւն:
Ինքն Յիսուս էր հայ կենաց յերկնից,
Զոր բաշխեալ ասաց երկոտասանից.
Առէք և կերէք՝ այս է իմ մարմին,
Զոր խոտաւայ տալ ընդ մանանային:
Այլ յորժամ է առ դրածակ գոհութեան,
Սասց այս նոր ուրախ լիմ առիւն,
Հեղեղ վասն բազմոց մեղաց թողութեան,
Վասնորոյ որբէք զայս ամենեքեան:
Ո՛չ էր մանանայն հայ հոյ ուրախի,
Վասն այն հայ առ մարմին Քրիստոսի.
Այլ բաժակ զինայն արիւն նոր ուրախի,
Եւ ամենեցուն յարբումն կարկառի:

Հարկ կը համարիմք այս բարեպատեհ առթիւ ծա-
նոյցանել քարեւտէր հասարակութեան, թէ Լեզիկադո-
սի Լեռնաշնորհ գերա՝ Սեւորդէ եպիսկոպոսը՝ ինչ-
պէս որ մի շնորհ գտած է բարձրա՝ Խըտիվին և
իւր կառավարութեան առջև, նմանապէս իւր խոհա-
կան ու կենցաղադէտ ընթացքովը, դուցէ և փոխաւ-
քային սիրելին ըլլալուն համար՝ մեծ համաբուժ-
ական ածական յարդ ստացած է յիշեալ երկրին՝ հո-
ղեւոր հսկումաց առջև և անոնց մէջ բարձրագոյն
դիրք մի ձեռք բերած է. որ ոչ սակաւ պատիւ կը նե-
ազդին ընդհանրութեանը ։

ՏՆ, Եղաւ Սահմանադրութիւնը. մ. ժ. Քաղ.

Ջրկէտ տեսանի յարեմէ ուխտի ,
 Որ մայն անթայ հայնի հաղորդի .
 Սնման շնորհայ՝ հողոյն Յուդայի ,
 Առեալ ի բերան զպատուս բաղալ ջի :
 Խոյ մարմին յոր չիք առավուել իւն արեան ,
 Էտպուխտ և ո՛չ մանիկ իմարմ զենման .
 Եւ Հայ որ ո՛չ է ի սուրբ բաժակէ ,
 Ա՛չ է Հայ մանկանց , այլ Լոկ փշաքնէ :
 Բնդդիմ Ստանայ , Ստյ կանոնաց ,
 Վարեն զանապակ ի սկիհն նոսիրաց :
 Կանոնք Ստանայ , Ստյ ժողովոյ ,
 Էլն արդարեւ նոր խմորեաց ,
 Որք և զահալժ անկան յոճին ծոց ,
 Մինչ զպարէր յոտս անաւարդեցուց :
 Եթէ պահեալ էր այդ կանոն յազգիս ,
 Թողո՞յր ի ձեռաց Հոռմ մեր զոճիս .
 Ո՞չ նորոգէր զիւր տարապարտ պահանջ ,
 Հարատալովեան խնդիր զաննահանջ :
 Եւ երբէք Հրոռմ տուեալ է անձին ,
 Դու ի հանրակոծ ճակատամարտին ,
 Յորում դոնդք անուանց Տեառն և Յիսուսին ,
 Նախադրու մարտիկք հանդիսանային :
 Իրօք՝ որ չըջի ի մաւալ խաւարի ,
 Պնդէ զարհաւիրս ի խոր գիշերի .
 Նախուք որ յայտնի թուչի ի տուէ ,
 Եւ ի հասարակ աւուր գայթակղէ :
 Որքան են նորա մթերք մեծազանձ ,
 Յորոյ անընդհատ հանկ կերպ ուսմանց ,
 Զոր չեն յերազեալ Պօղոս կամ Պետրոս ,
 Եւ ո՛չ զմօտ էր ամէալ Բերիստոս :

Ահա նոր ուսմանդ շքնաղ օրինակ ,
Որոյ դեռ ո՛չ է մաշկալ յիշատակ .
Կուսին յ ը ւէ՛եան յարգանդ պոռուին ,
Անարատ կոչման կոնդակք պոտրելին .
Մինչ ըստ հարց մերոյ հին աւանդ լեւան ,
Ձայն ցարդ դատենմք օրինոր բնութեան :
Ո՞չ ապարէն զայս ատիթ հեքձաւանոյ ,
Նոր եհան Հոռմ ի ճոխ իւր ծոյոյ .
Այսպէս անապակ ի սկիհ նուիրայ ,
Էր մեղ հին աւանդ հարց երանելեաց .
Եւ սուրբ խորհրդոյ Մարմնոյ եւ Արհան ,
Հաղորդիլ օրէնք Էր ի Հայաստան :
Ի Կիլիկիա վտանգ յալազգեաց ,
Ծիաւափոխութեանց նոր մուտ յոմանս բայ .
Այս էր կրկնութիւն զոհնի վարդանանց ,
Ընկճիլ ընդ ծանր անբովք բռնութեանց :
Այլ զի վրիպեաց յոյս յեղէդ ջախջախ ,
Հասաւ յերեան Հոռմին բան խարդախ .
Ազգ մեր զայն ժողով՝ ժողովակ կոչեաց ,
Եւ կեղծ կանոնաց գեղղ պատառեաց :
Այլ թէ՛ չէ՛ հաճոյ քեզ մեր անապակ ,
Կամ՝ զայն պահանջէ Հոռմայն կոնդակ ,
Ղու ապականեա՛ որչափ կամք են քեզ ,
Բայ՛ է քո հանդէպ սյգ Լայն ասպարէզ :
Զերկուս ի տօնից տէրօնականաց ,
Խառնեն ի նշան խառնման բնութեանց :
Ո՛չ զերկուս տօնից տէրօնականաց ,
Այլ զերկս տօնեմք , զաչաղ բարո՛ւք բայ .
Անդ շունին տեղի ո՛չ բնութիւն , ո՛չ կամք ,
Մէք անշարժ ի սուրբ աւանդութեան կամք :

Էջմիածնի վանք

(Պիտի շարունակութի ։)

Կոստանդնուպօլսոյ Կաթօլիկ Հայոց վեհը :

Յիշեալ մայրաքաղաքին մեր ընդունած տեղեկութեանցը նայելով, Հասունեան գերապայծառը՝ որ մինչև ցայսօր կաթոլիկ Հայոց Պատրիարքութեան պաշտօնը կը վարէր ընդդէմ կամայ ժողովուրդեան մեծադոյն մասին, վերջապէս իւր աթոռին հանուէր է հրամանաւ Ֆարձորդոյն Գլխին . որ անոր պատրիարքական իշխանութիւնը հաստատող Հայսերական հրովարտակը անվաւեր հրատարակէր է : Այսու ամենայնիւ 'ի մասին ընտրութեան նոր Պատրիարքի միայն, իրլընմբ թէ կայսերական կառավարութիւնը՝ խաղաղասիրական մարդասէր ոգիէ շարժեալ ամենայն իրաւամբ կը պահանջէ որ Հասունեանին կոստակիլ և անոր Հակառակորդ՝ երկու ժողովուրդները իրարու հետ հաշտուելով՝ միարեանութեամբ նոր Պատրիարք մի ընտրելու զործուրդ թեան ձեռք զարնեն . և միայն այս կերպով՝ այսինքն երկու հակառակորդ կողմանց միարեանելը աղատ հաճութեամբը ընտրուած ժողովը՝ կաթոլիկ Հայոց Պատրիարք պիտի ճանչցուի և . Գիտենք :

Բայց այս խաղաղատիրական առաջարկութեան գործադրութիւնը անշուշտ երկու դիւաւոր դժարութեան պիտի հանդիպի : Առաջինը՝ հտիսաւսկողով երկու կուսակցութեանց համաձայնութիւնը և հաշտութիւնն է . երկրորդը՝ ընտրելի հոգեւոր հովուին Հասիի գահէն ընդունուիլն է . վստահի տարակոյտ չկայ թէ սրբազան Պատւը՝ տեսնելով թէ իւր հրամանաւ կարողութեամբ Պատրիարքը՝ իւր աթոռին վար կ'աւտուի ընդդէմ Հոռոխ քահանայապետական թոյլտուութեան՝ որ իւր կարծեցեալ անսխալութեանը հարուած մի կը համարուի, սրբազան Պատւը, կրօնքը, անշուշտ մեծապէս պիտի զայրանայ և զուցէ նոր բանադրանքով մի պիտի նշուի զնորընտր Պատուրիարքը : Չեմք դիտեր թէ այսպիսի դիպուածի մը մէջ, որ խիստ հաւանական է, նշուեալ Պատրիարքը պիտի կրնայ իւր հոգեւոր իշխանութիւնը 'ի գարծ դէնչ առանց ծանր գայթակղութիւն պատճառելու Հասուհեան կուսակցի Ժողովրդեան խողճին և կրօնական զգայմանցը . իսկ Հակոբհանաւանեանց գալով, Ղրիմով որ անոնց հոգը չէ, քանզի բաւականապէս լուսաւորեալ են ճանաչելու համար՝ թէ անկրաւ նշովքը և ապօրինաւոր բանադրանքը բոլորովին անզօր և անվաւեր են թէ՛ Աստուծոյ և թէ՛ մարդկան առջև :

忠 恕 仁 義 禮 智 信 孝 悌 忠 孝 仁 義 禮 智 信 孝 悌

Զմիռնիա, 19 Ռեպտեմբերի :

Դամանակէ մը 'ի վեր քաղաքին մէջ զանազան դո-
ղութիւններ ընող չարագործներէն և ոչ մէկը՝ զգալա-
ւորաբար, ձեռք անցած էր մինչև ցայտօր. բայց այս շար-
ժում ոտաթիկանտի ինքն բարեբաղդութեամբ յաջողեցաւ
բռնելու երկու դող, որոնք երկաթիէ գործիքով մը փորձ
կըլիործէին մթերանոցի մը դուռը բանալու :

— Բաղադրիս վաճառականութեան ատեսնին նախօր
դէպ վեճմալուք Մ. Աղաթօն է Էջնային, որ առժամանակ
նախկէպ կերպիւ 'ի Կ. Պօլսի կըզգանուի տասնէշինգ օրէ
'ի վեր, դաւ շարթու ալիսի վերադառնայ, կըսեն, 'ի
քաղաքս, ուր նորա ներկայութիւնը ամենաշարկաւոր է
դատատանական գործոց բարեկարգ ընթացիլն :

—Ս. Մեսրոպեան և սրբոյ Հովհաննէանց աղգային վարժարանայ հոգաբարձութիւնը՝ որ ամենայն Զանք անդադար ՚ի գործ կըդնէ նոյն աղգային ուսումնասիրական Հիմնադրութեանց օրըստ օրէ ևս առաւել զարգացմանը համար, խրատական յորջոր մի հրատարակած էր անցեալ շաբթու, ուղղեալ առ ծնունդ և առ սլաշտպանս աշակերտաց և՛ աշակերտութեանց ։ Զիչեալ պատուական զրուածքը՝ որ լին օրինաւոր ու համոզիչ խօսքերով կը լսեմք թէ խիտ օգտակար ներգործութիւն ըրած է ծնողաց և բոլոր հասարակութեան վերայ ։

— Ինչպէս որ Սնատուրի ուրիշ քաղաքները՝ նմանապէս և այստեղ հանգանակութեան ստորագրութիւն մի բացուեցաւ գաղղիացւոյմէ , որուն նպատակն է միջբայլօզ կոչուած թնդանօթ մի ծախու առնել և Գաղղիոյ հասարակապետութեանը նուիրել : Յարգ բուսական գոմար ժողովուրդս : Ինչու որ հիլլենայի և օմանեան հայտատի անձինք ևս մասնակից եղան այս հանգանակութեանը : Արդէն սպարորուցաւ 'ի Մարսիլիայիչեալ թնդանօթը , որուն անունը Իզմիլ պիտի գրուի :

— Կայսերական հրամանագրով, Հրէից Կ. Պօլսոյ
երկրորդ Քաղաքն և Երուսաղէմի մեծ Քաղաքն Մէծիոյ
կարդին երկրորդ աստիճանի շքանշանով պատուեցան :

—Նորին կայսերական Վեհապառույթինը՝ նմանապես հաճեցաւ Մեծիորէ կարգին առաջին տատրճանին շքանշանը շնորհել Գաղղէացի կաթողիկէ աղղին Պատրիարք Եսմէն . Ետեւեջ Ավան արքեպիսկոպոսին , և նոյն

Կարգին՝ չորրորդ աստիճանի չբանջանը՝ անոր խորհրդոյ քարտուղար Լուսովիկոս Եվկրիդին շնորհեց :

—Սնդեաւները խզվի՛ն մեկնած հոգւոնտօսիւմ շոգեհաւ մի, որուն մէջ գտնադաւն ապրանք երաւական աֆիօն բեւեաւորուած էր, Մալթայի մօտերը սաստիկ ալէկը՝ ծաթեան հանդիպելով, ծովափոյլ եղեր է հանդերձ բոլոր նաւատիններոյը :

— Պատերազմին տեստրանսէն հասած լրոյց բովանդա-
կութենէն կը տեսնուի որ գողղիացուց եւ գերմանացուց
գլխաւորական դիրքերը զգալի փոփոխութիւն մի չեն ըն-
դունած վերջին ճակատամարտներէն, որ տեղի ունեցան
Ալէն եւ Մարն գետոյ եզերքը, ինչպէս եւ ուրիշ քանի մը
տեղուանք։ Միայն թէ վերջին հեռագիրը այնպիսի գէշը
մի կը ճանուցանէ, յորմէ դուչէ քաղաքային ծանր խառ-
նադիրութիւն մի ծագի։ Բանդի Անգղիական եւ փոք-
րիկ չղկեմաք հանքային ածուխ բեռնաւորեալ 'ի Փարիզ
հանելու վրայ են եղբւր Ալէն գետոյն ճանապարհաւ, երբ
Բրուսիոյ զօրաբանակէն տեսնուելով, անմիջապէս թըն-
նանթքներ արձակուել են տնոնց վերայ, հետեւաբար
որիչեալ չղկեմաքը շատ չանցած խորտակուել եւ 'ի
ծուրն ընկզմիւր են։

— Լիւքսէնպուրցի մեծ դքսութիւնը՝ մօտերո իւր չէ-
լոքոյ թեան կամանայ հալաւակ ընթացքի մը մէջ գլու-
տեւելով, այսինքն զազդիայի վախտական կամ գերի-
նկած զինուորաց տարատան մատուցանելով, Բրուսելոյ
առաւելարութիւնը շրջաբերական նամակաւ մի ծանու-
եր է մեծ տէրութեանց թէ՛ 1867ին եղած դաշնադրու-
թիւնը՝ որով Լիւքսէնպուրցի մեծ դքսութեան չէլոք-
ութիւնը հաստատուած էր, յետ այսօրիկ անվտեր և
նջուած կըհամարի, հետեւաբար ինքզինքը պարտաւոր
տեպեր յիշեալ երկրին չէզոքութիւնը յարգելու և Հո-
անտիոյ թագաւորը՝ որ Լիւքսէնպուրցի Մեծ Դուքսն
է, բողոքեր է, կըսեն, Բրուսելոյ այս որոշմանը դէմ.
այց տակաւին յայտնի չէ թէ 1867ին զաշնադրութեան
որոպէսով տէրութիւնները ի՞նչպէս պիտի վարդին ։

ԱՌԵԻՏՐԱԿԱՆ

Աֆիսիոնի գինը նորէն բարձրացաւ , թէպէտեւ Լւսպայէն , Ամերիկայէն և Չինաստանէն հասած լուրը քաջաւերական չեն : Այս շարժու 40 կողովի լի վաճառեցաւ 212էն մինչև 220 ղողուռի չէքին : Եւկային մէջ ղ գտնուած աֆիսնր 1000 կողովի չափ է : Բամուակը դիւրավաճառ է 443էն մինչև 428ի կեն , իւարը , քստ տեսակին :

Փողամուտն ևս դիւրաւաճաւ է և Նշդղիոյ տեսաւ 85էն մինչև 112ի ծախուեցաւ կենդինաբը , ապա անբին դեղեցկութեանը համեմատ :

ԾԱՆՈՒՑՈՒՆԻՔ

ՀԱՅԱՐՈՒՄԼԿ ԳԻՇԵՐՆԵՐ

Այս արաբացի գուարճայի վեպերուն չորրորդ հատորն էսս 'ի յոյս ընծայուեցաւ'ի Տէտեեան տպարանն:

Ավերող զրծծոյն բարգմանութիւնը վեցը հատորէ բաղկացեալ պիտի ըլլայ եւ բաժանորդութեան զինն 75 դոտրուէ : Իսկ *ՏԵՂԱՆՈՒՄԻ* եւ *Գաղտնիք Փարպի* վեպին բաժանորդաց համար 70 դոտրուէ : Խեղարանելիւր հատորը կը ծախուի 15 դոտրուով :

Լրամեան մեծ արեւոյցը համազդեալին :

Ըրամեան փոքր պալէշտը համազդային :

Օգոստոս Իսկահանախան :

Իր-դէտեմ 1/6 Գաղաթիւ :

Այս չորս տեսակ օրացույցները չափաւոր գիներով կը թափառին Պ. Հ. Շահվերդյանի գրատունը, սաւրբ Ստեփաննոս եկեղեցւոյն դիմացը :

Մատամ Հեովիկ Կուրսքա, որ վեհնալէն եկած է, պատիւ կը համարի անձին ծանուցանել Խովրի պատուէրի հասարակութեան քե գործարան մի հաստատած է այս քաղաքիս մէջ՝ մեքենայով ճերմակեղեններ կարելու, ինչպէս նաեւ ամեն տեսակ հագուստներ ձեռնարկու եւ պատրաստելու տիկնաց համար։ Ապապրուած ամեն գործերը աժան զիներով, փութով եւ շատ սուղիկ կերպիւ կը կատարէ։ Խոր գործարանը կը գտնուի Ֆրանկաց րաղը Լազարիսպներուն եկեղեցւոյն դիմաց քիւ 401, եւ իւր բնակարանը՝ Հայոց հիւանդանոցին պարտեզին զրան մօտ քիւ 7 տունն է։

ՄԵՔԵՆ ԱՅՈՎ, ԿԱՐԵՒՈՒ ԳԻՆԵՐԸ

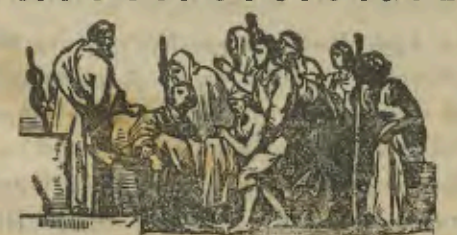
Ճերմակեղեկներ արանց համար :

4	սարգ շապիկ եւ պարահանդիսի շապիկ	8—20 դր2
4	զուգ վարտիկ	5—12
4	զուգ մանիքեք	2—3 1/2
4	զուգ փողպատ (քոշարօ)	1 1/2—3
4	թաղինակ լփելու	փաթա 20:

ԿԱՆԱՆՅ ՀԱՄԱՐ

Հշմարիտ վալանսիէնէնէր , բանուածք (սլոտըրի), Էս.
 պասիք ծաղկանց (կլրլանտ) պարահանգիսի համար :
 1 պարզ շաղիկ Էս. բանուած շաղիկ դուրուշ 6—18
 1 կիսաշաղիկ (քամիզոյ) . . . » 5—30
 1 միսօճուստանօ . . . » 8—25
 1 բանքալօն . . . » 4—15
 1 կարնիքիւր մանիքէքքալի . . . » 9—40
 Գաննէ Տ փր. կանգունը,լիճ (ուրի)՞ փր. կանգունը:

ՀԻՒԱՆԴԻՆ ԲԱՐԵԿԱՄԸ

ԴԵՂԱՀԱՏՈՐ ՀՈԼԼՈՌԻԷԻ
ԶՂԱՅԻՆ ՀԻՒԱՆԴՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ

Մարդոյս Ընդնի դրութեան (փութեմ) շատ յոգնած ըլլալը հասկնալիս աստ մեծ է և զիջբառն ամենապիղծի չարժուր կամ գրգռութիւնը վշտաւել է յոյժ . վասն զի մեր գանձեալն է անոր հիշումն — Միւրի գողը այս է . բիշ խմի դինի, զարկերու, և ողբէ ինչ Լուիզիեր . և աւելի աղէկ կըլլայ որ բոլորսպէն հեռանաս առ ոտնդ, և ամուսնուն չստան . անմահաս խաղճէ մի խմի, և անոր հետք լծելի է լծելով (չափ) գոհ եղիք : Կարելի է կազմին չափ մտնոր որ ծծէ անի կիւիէր մի գեղահասունուր երբէ կամ շարս հասուն է : շատ միւս կեր է հասմունելիք (սաւցա) հեռի կեցիք : Եթէ ինչպիսի օգուսկար կանոնները ճշդութեամբ 'ի գործ դնելու ըլլաս, ինչպիսի չափով պիտի համարաւորայ, մարմնիդ առողջ պիտի ըլլայ և իրաք մտնաս լծէ Գլաց չարժուան ունեցար :

ԱՆԿԱՐԳՈՒԹՅՈՒՆԻ ԵՐԻԿԱՄԱՆՑ

Այս գործավանդաց զերբաբերեալ ամեն հիւանդութեանց մէջ, զի զգալարը չափեան աւելի լրալից կ'ըլլան կամ բաւական չեն ըլլալ, ինչ բարել կամ առաջը երէկանանց կ'ըսանին կամ լծեալ մանկանց մէջ ցարեք կ'ըլլան անհիշելի Տոմարապետանիւմ մտար: Այս ամեն հիւանդութեանց ժամանակը պէտք է նշուի օտեկի դեղահաստեալ ապեալ տպեալ Տրահանագաց համեմատ և անոր պտելանիոգը ընտրելի կանանց վարկի կողմը անկողին մտնելու ժամանակը: Այս արեւանդանիմըկան օգնութիւնն ալ պիտի մատուցեն, այնինչ ուսուցիչ դեղերը գտնուող գործածութեւ պիտի ըլլան:

ՍՏԸՄՈՔՍԻ ԱՒՐՈՒՄԼԸ

Արեւելեան զինարարական գործընթացները հարգելի և համագործակցական լինելու պայմաններում իրենց ներդրումը կատարում են իրենց զորքային կազմակերպչական գործունեության միջոցով։

ԲՈՐԲՈՔՈՒՄՆ ԹՈՒԼՈՒԼՋԻՑ (ԴՕԿԵԴ) ՀԱՁ. ԵՒ
ՀԱՐՔՈՒՂԽ

Հնչալուծվեւն միայն երեւալ զործարանաց հիւանդութիւնը մեն արեան ուելի յաճախ կը պատահէ և երբեմն ուելի վտանաւոր է։ Ասեցի զործարվալեաց անկարգ ընկնացիւնի առաջին նըստները կրնալ միշտ կարգադրուիլ։ Հոլլոստի հնչալուծար գեղացատից միշտու։ Աստիք շուտով կը զարմանն արեան որ և է առամանակեալ անդադրութիւնը, և կը լնվէ լցնեն իրացուծ շնչերանին, և կը բարեխառնեն հնչալուծվեան օտարից արգալուծ լինելը և կարողութիւն կուտան շնչափողն ու լծարկուն գիւրով լինելը ու կանաւորապէս զարնելու։ Այս գեղահատերը՝ իրենց մարդոզական քրով լնեալը կը արբեն արիւնը ամեն աղտոնութիւններէ, և այն զանաւոր և կը զօրացնեն զդրուծ լնելը (սեղեղ) ինքեղ ճիւրաւ ան անախ, շնչարտութեան և և ուրիշ լծարկալի տնարու լնելաց

ՏԿԱՐԱՅԻՆԸ ՄԱՐԳԻՆԱՅԻՆ ԲԱՂԱՅՈՒԹԻՒՆԴ
Տկարութեան, թուութեան և ջշացութեան ղեւդերէւ
ը, որոնք որ և ղեմական կամ գերեմական ղափաղանդութեան յա-
ւը եկած են, այս գերզատալից ալալիւն և նորգլի ներգործու-
թիւնը թծապէս օգտակար է. քանզի մարտողութիւնը կը վերահա-
տակէ, մարնոյն ամեն հիւթից թափալիւ կը կանխաւորէ, ջշալի-
նու թիւնը կը զօրացնէ, հիւսնութիւնը միտքը կը յարգարէ և գերջա-
ն և ստողջութիւնը ձեռքը կը բերէ :

ՀԱՐԱՆՈՒՆԻ զԳԼԻՏԱՊԵՐԸ ամենին օգտակար դեղերն են հե-
տևել հիւանդութեանց համար :

Եղարկելու խիւս ,	Յօղացաւութիւն ,	Թորացաւութիւն ,
Խախտիլն ատար ,	Տեսաւանութիւն ,	Տաք սրտայնի ,
Իրիթ (սաւճէ) ,	Ջրդղրութիւն ,	Միզարկելութիւն ,
Բարուղիս ,	Լնամարդութիւնը ,	Բարբրումն ,
Դիւրական ակաւ ,	Դաւանք ,	Ախոր Ընդերաց ,
Զան (տիւսաբէր) ,	Խաբախին սրտի ,	Լիկանաւութիւնը կա-
Բլլ պարանոցի ,	Քար կամ խիճ միզա-	նանց ,
Երեսուրութիւն ,	Նոցի ,	Մարտպին հիւանդու-
Երդի հիւանդութիւնը	Գլխացաւութիւն ,	Ի թիւք ,
Եղացաւ ,	Ափրդիտան ակաւը ,	Խոցորու թիւքն :

Խմբագիր—տէր Լրագրոյս ,
 —իսկ Գ. Պալատականն ։

10211 01400 404032

ՏՊԱՐԱՆԻ ԱՐՇԱՆՈՒՄՈՅ ԱՐԱՐԱՏԵԱՆ